TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2016. gada 21. janvārī*

Valsts pienākumu neizpilde — Personu brīva pārvietošanās — Darba ņēmēji — LESD 45. un 48. pants — Vecuma pabalsti — Atšķirīga attieksme vecuma dēļ — Dalībvalsts ierēdņi, kas ir jaunāki par 45 gadiem un dodas prom no šīs dalībvalsts, lai strādātu citā dalībvalstī vai Eiropas Savienības iestādē

Lieta C-515/14

par prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi atbilstoši LESD 258. pantam, ko 2014. gada 14. novembrī cēla

Eiropas Komisija, ko pārstāv *H. Tserepa-Lacombe* un *D. Martin*, pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

pret

Kipras Republiku, ko pārstāv *N. Ioannou* un *D. Kalli*, pārstāves,

atbildētāja.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*] (referente), tiesneši A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], S. Rodins [*S. Rodin*] un J. Regans [*J. Regan*],

ģenerāladvokāte: E. Šarpstone [*E. Sharpston*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokātes uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – grieķu.

Spriedums

1 Ar savu prasību Eiropas Komisija lūdz Tiesu atzīt, ka, ar atpakaļejošu spēku sākot no 2004. gada 1. maija neatceļot vecuma kritēriju, kas ietverts Likuma 97(I)/1997 par vecuma pensijām 27. pantā, ar ko darba ņēmēji tiek atturēti doties prom no to izcelsmes dalībvalsts, lai strādātu citā dalībvalstī vai Eiropas Savienības iestādē, vai citā starptautiskā organizācijā, un kura rezultātā rodas nevienlīdzīga attieksme pret migrējošiem darba ņēmējiem, tostarp tiem, kuri strādā Eiropas Savienības iestādēs vai citā starptautiskā organizācijā, no vienas puses, un ierēdņiem, kas strādājuši Kiprā, no otras puses, Kipras Republika nav izpildījusi tai LESD 45. un 48. pantā, kā arī LES 4. panta 3. punktā paredzētos pienākumus.

Atbilstošās tiesību normas

2 Atbilstoši Likuma 97(I)/1997 24. panta 1. punktam:

"Ja ierēdnis pamet amatu, lai strādātu civildienestā, kas nav savietojams ar amatu, ko viņš ieņēma iepriekš, katrā ziņā par nostrādāto laiku viņš saņem:

(a) pensiju atbilstoši 8. pantam (pensijas koeficients un fiksētā summa), neņemot vērā nosacījumu par pieciem nostrādātiem gadiem, un

(b) papildpensiju apmērā, ko ministrijas padome atzinusi par atbilstošu un saprātīgu."

3 Šā likuma 25. panta 1. punkta redakcija ir šāda:

"Ja ierēdnis, kura amats dod tiesības uz pensiju, drīkst šo amatu pamest, lai tūlīt tiktu iecelts amatā kādā iestādē, Kipras Republikas valdība šai iestādei brīdī, kad ierēdnis pamet darbu tās civildienestā, pārskaita fiksētu summu, kas ir vienāda ar vienu divpadsmito daļu no ierēdņa mēneša atalgojuma, kurš dod tiesības uz pensiju, dienā, kad tas pametis amatu civildienestā, par katru nostrādāto mēnesi un summu, kas atbilst ierēdņa veiktajām iemaksām pensijas tiesību nodošanai viņa pārdzīvojušajam laulātajam un bērniem, pieskaitot procentus, kas aprēķināti atbilstoši finanšu ministra noteiktai likmei. Šādā gadījumā ierēdņa darbu civildienesta iestādē ņem vērā, aprēķinot nostrādāto laiku, kas piešķir tiesības uz pabalstiem, un to sākotnējo pabalstu aprēķinā, kurus ierēdnim būs tiesības saņemt, pamatojoties uz iestādē spēkā esošo sākotnējo pabalstu shēmu, kas līdzīga valdības pensiju shēmai."

4 Likuma 97(I)/1997 27. panta 1. punktā ir noteikts:

"a) ja ierēdnis, kas ir sasniedzis vismaz četrdesmit piecu gadu vecumu un ieņem amatu, kurš dod tiesības uz pensiju, un šajā amatā ir nostrādājis vismaz piecus gadus [..], iesniedz lūgumu priekšlaikus atbrīvot viņu no darba pienākumu veikšanas, kuru kompetentā iestāde apmierina, tam nekavējoties izmaksā fiksētu summu, uz kuru tam ir tiesības par nostrādāto laiku, taču viņa pensija, sasniedzot piecdesmit piecu gadu vecumu, tiek konsolidēta un izmaksāta [..]. Pensiju un fiksēto summu aprēķina atbilstoši 8. pantam (pensijas koeficients un fiksētā summa), pamatojoties uz atalgojumu, kas dod tiesības uz pensiju, dienā, kad persona tikusi priekšlaikus atbrīvota. Pensiju, kas tiek maksāta, personai sasniedzot piecdesmit piecu gadu vecumu, palielina par tik procentiem, par cik pensijas iespējami būtu palielinājušās laika posmā no darba attiecību izbeigšanas līdz pensijas izmaksai [..]

b) ja ierēdnis, kas ieņem amatu, kurš dod tiesības uz pensiju, un neatbilst citiem šī punkta a) apakšpunktā uzskaitītajiem kritērijiem, bet ir nostrādājis vismaz trīs gadus amatā, kas dod tiesības uz pensiju, pamet šo amatu ar kompetentās iestādes piekrišanu, tam nekavējoties izmaksā fiksētu summu, kas atbilst divpadsmitajai daļai no mēneša atalgojuma, kurš dod tiesības uz pensiju, par katru nostrādāto mēnesi."

5 Likuma 31(I)/2012 par vecuma pensijām (ar ko izdara grozījumus) 26.A pantā ir noteikts, ka ierēdņi, kas ieņem amatu civildienestā, kurš dod tiesības uz pensiju, un kuri šo amatu pamet, lai strādātu pastāvīgā amatā Savienības iestādē, ir tiesīgi pieprasīt Kipras valdībai pārskaitīt Savienībai summu, kas atbilst pabalstu kapitāla vērtībai, ko tie ieguvuši atbilstoši ierēdņu pensiju shēmai, aktualizējot to līdz faktiskajam pārskaitījuma datumam. Šī likuma 26.B pantā ir paredzētas analoģiskas tiesības attiecībā uz pensiju tiesību nodošanu no Savienības pensiju shēmas uz valsts civildienesta pensiju shēmu, ja Savienības ierēdnis, kas ieguvis pensijas tiesības, tiek iecelts amatā civildienestā, kas dod tiesības uz pensiju. Šīs normas, ar kurām izdarīti grozījumi Likumā 97(I)/1997, stājās spēkā ar atpakaļejošu spēku no 2004. gada 1. maija.

6 Likumā 113(I)/2011 par publiskā sektora, tostarp pašvaldību, ierēdņu un darbinieku pensijām (vispārējas piemērojamības normas) ir paredzēts, ka jaunajiem ierēdņiem, proti, tiem, kas iecelti amatā pēc šī likuma stāšanās spēkā, proti, pēc 2011. gada 1. oktobra, ir piemērojama cita pensiju shēma, kurā nav ietverta nevienlīdzīga attieksme vecuma dēļ.

Pirmstiesas procedūra

7 Pēc tam, kad Komisija Kipras Republikai bija nosūtījusi brīdinājuma vēstuli ar lūgumu sniegt savus apsvērumus, tā tai 2012. gada 26. martā nosūtīja argumentētu atzinumu, norādot, ka tā, skaitot no 2004. gada 1. maija, nav atcēlusi Kipras pensiju tiesiskajā regulējumā ietvertās normas par vecumu un tādējādi nav izpildījusi pienākumus, kas tai paredzēti LESD 45. un 48. pantā, kā arī LES 4. panta 3. punktā, lasot to kopā ar Eiropas Savienības Civildienesta noteikumu VIII pielikuma 11. panta 2. punktu. Komisija aicināja šo dalībvalsti veikt pasākumus, kas ir vajadzīgi, lai izpildītu šajā argumentētajā atzinumā minētās prasības divu mēnešu termiņā no tā saņemšanas brīža.

8 Savā 2012. gada 28. maija atbildē uz minēto argumentēto atzinumu Kipras Republika norādīja, ka, tā kā ir tikuši veikti grozījumi tiesību aktos, lai ierēdņiem, kas dodas prom no šīs dalībvalsts, lai stātos dienestā Savienības iestādē, dotu iespēju nodot savas pensiju tiesības, tā ir novērsusi jebkādus iespējamos minēto Savienības tiesību normu pārkāpumus.

9 Neuzskatīdama šo atbildi par pilnībā apmierinošu, Komisija nolēma celt šo prasību.

Par pieņemamību

10 Kipras Republika uzskata, ka prasība nav pieņemama, jo, tā kā prasībā pirmo reizi ir tikuši norādīti argumenti par citu dalībvalstu ierēdņu situāciju, kas pieņemti darbā starptautiskā iestādē, kura nav Savienības iestāde, ir ticis paplašināts pirmstiesas procedūrā norādītais prasības priekšmets.

11 Turklāt Kipras Republika uzskata, ka iebildumi par migrējošiem darba ņēmējiem vispārīgi nav pieņemami, jo tie nav pietiekami precīzi, un ka brīdinājuma vēstulē un arī argumentētajā atzinumā kā migrējoši darba ņēmēji ir minēti vienīgi Savienības ierēdņi.

12 Ir jāatgādina, ka Tiesas pastāvīgajā judikatūrā ir teikts, ka, lai gan saskaņā ar LESD 258. pantu celtas prasības priekšmeta robežas nosaka šajā normā paredzētā pirmstiesas procedūra un līdz ar to Komisijas argumentētais atzinums un prasība ir jābalsta uz vienādiem iebildumiem, saskaņā ar šo nosacījumu tomēr nevar visos gadījumos tikt pieprasīts, lai to formulējums pilnībā sakristu, ja strīda priekšmets nav ticis paplašināts vai grozīts (cita starpā skat. spriedumus Komisija/Vācija, C-433/03, EU:C:2005:462, 28. punkts; Komisija/Somija, C-195/04, EU:C:2007:248, 18. punkts, un Komisija/Nīderlande, C-576/10, EU:C:2013:510, 34. punkts).

13 Tādējādi Komisija prasības pieteikumā var precizēt savus sākotnējos iebildumus ar nosacījumu, ka tā negroza strīda priekšmetu (skat. spriedumu Komisija/Somija, C-195/04, EU:C:2007:248, 18. punkts un tajā minētā judikatūra).

14 Šajā lietā Komisija pirmstiesas procedūrā aprakstīto prasības priekšmetu nav nedz paplašinājusi, nedz grozījusi.

15 Pirmkārt, kā Komisija norādījusi savā replikas rakstā, atsauce uz ierēdņiem, kas pieņemti darbā starptautiskā organizācijā, kura nav Savienības iestāde un kura atrodas citā dalībvalstī, nevis Kipras Republikā, bija domāta, nevis lai paplašinātu prasības priekšmetu, bet gan lai ilustrētu LESD 45. panta piemērojamību Savienības pilsoņa situācijai, kurš pabeidzis nodarbinātības periodus šādā dalībvalstī esošā starptautiskā organizācijā, lai rastos tiesības uz vecuma pensiju.

16 Šajā ziņā ir jāatzīst, ka gan brīdinājuma vēstulē, gan argumentētajā atzinumā un prasībā Komisija ir norādījusi LESD 45. pantā paredzēto pienākumu neizpildi migrējošo darba ņēmēju, tostarp minēto ierēdņu, brīvas pārvietošanās šķēršļu dēļ.

17 Otrkārt, lai arī, protams, šajā brīdinājuma vēstulē, argumentētajā atzinumā un prasībā ir izklāstīta Savienības iestādēs nodarbināto migrējošo darba ņēmēju īpašā situācija, Komisija tomēr gan pirmstiesas procedūrā, gan prasībā ir norādījusi, ka Kipras tiesiskais regulējums rada šķēršli attiecībā uz migrējošu darba ņēmēju brīvu pārvietošanos vispārīgi, savus iebildumus neaprobežojot tikai ar tiem migrējošajiem darba ņēmējiem, kuri pamet Kipru, lai strādātu Savienības iestādēs.

18 Šādos apstākļos Komisijas prasība ir pilnībā pieņemama.

Par prasību

Lietas dalībnieču argumenti

19 Komisija uzskata, ka, tā kā saskaņā ar Likuma 97(I)/1997 27. panta 1. punktu 45 gadu vecumu nesasniedzis ierēdnis, kurš atkāpjas no sava amata Kipras civildienestā, lai strādātu citā dalībvalstī, kas nav Kipras Republika, vai Savienības iestādē, vai citā starptautiskā organizācijā, saņem tikai fiksētu summu un zaudē nākotnes pensiju tiesības, taču ierēdnis, kurš turpina strādāt Kiprā vai pamet amatu šīs valsts civildienestā, lai strādātu publiskajā sektorā šajā pašā dalībvalstī, vai kuru darbā ir pieņēmusi Kipras publisko tiesību organizācija, šīs tiesības saglabā, šī norma migrējošus darba ņēmējus nostāda nelabvēlīgākā situācijā, salīdzinot ar tiem, kuri profesionālo darbību veic tikai Kiprā.

20 Komisija uzskata, ka ar minēto tiesību normu tiek ieviesta atšķirīga attieksme starp darba ņēmējiem, kuri nav izmantojuši savas tiesības brīvi pārvietoties, un migrējošiem darba ņēmējiem par sliktu pēdējiem minētajiem, jo pensiju tiesību zaudēšana attiecas vienīgi uz darba ņēmējiem, kas izmantojuši savas tiesības uz brīvu pārvietošanos.

21 Lai arī šāda norma ir piemērojama visiem vienādi, tā var atturēt darba ņēmējus doties projām no izcelsmes dalībvalsts, lai veiktu saimniecisku darbību citā dalībvalstī vai Savienības iestādē, un tādēļ tā ir uzskatāma par šķēršli darba ņēmēju pārvietošanās brīvībai, kas aizliegts ar LESD 45. pantu.

22 Tāpat Komisija uzskata, ka Likuma 97(I)/1997 27. panta 1. punkts migrējošam darba ņēmējam liedz iespēju summēt visus apdrošināšanas laikposmus un negarantē šī darba ņēmēja karjeras vienotību sociālā nodrošinājuma jomā, kā tas prasīts LESD 48. pantā.

23 Komisija norāda, ka Likuma 113(I)/2011 pieņemšana neietekmē faktu, ka minētais 27. panta 1. punkts joprojām ir piemērojams ierēdņiem, kas pieņemti darbā pirms 2011. gada 1. oktobra, datuma, kad stājās spēkā šis likums.

24 Komisija turklāt uzskata, ka Likuma 97(I)/1997 27. pantā paredzētais nosacījums par vecumu var atturēt Kipras ierēdņus pirms 45 gadu vecuma sasniegšanas pamest amatu valsts civildienestā, lai strādātu Savienības iestādēs, jo, pieņemot darba piedāvājumu šādā iestādē, tie zaudē iespēju atbilstoši valsts pensiju shēmai saņemt vecuma pensiju, uz kuru tiem būtu tiesības, ja tie šo piedāvājumu nebūtu pieņēmuši, un tas nav pieļaujami atbilstoši LESD 45. pantam un LES 4. panta 3. punktam.

25 Visbeidzot, Komisija norāda, ka Kipras Republikas izvirzītais pamatojums nav tieši saistīts ar šajā lietā aplūkojamo diskrimināciju vecuma dēļ, ka šī dalībvalsts nav sniegusi nevienu pierādījumu savam apgalvojumam un ka turklāt tīri saimnieciska rakstura apsvērumi nav primāri vispārējo interešu apsvērumi, kas var pamatot LES paredzētas pamatbrīvības ierobežojumu.

26 Kipras Republika uzskata, ka LESD 48. pants nav piemērojams un ka tas nevar būt Komisijas prasības pamats, jo, kaut arī šis pants ir juridiskais pamats, lai ieviestu pasākumus par visu dažādās dalībvalstīs pabeigto apdrošināšanas laikposmu ņemšanu vērā, tas pats par sevi nerada tiesības uz šo laikposmu ņemšanu vērā.

27 Šī dalībvalsts norāda, ka kopš Likuma 31(I)/2012, kas stājās spēkā ar atpakaļejošu spēku no 2004. gada 1. maija, Likuma 97(I)/1997 27. pantā paredzētais nosacījums par vecumu vairs nav piemērojams, kad valsts civildienesta ierēdnis pamet amatu, lai kļūtu par ierēdni Savienības iestādē, un otrādi.

28 Kipras Republika uzskata, ka ierēdni, kurš dodas prom no Kipras civildienesta, lai strādātu amatā Savienības iestādēs, ne tikai neskar atšķirīga attieksme, bet, gluži pretēji, šim ierēdnim ir piemērota labvēlīgāka attieksme nekā ierēdnim, kas pamet Kipras civildienestu, lai dotos strādāt pie cita darba devēja Kiprā, jo pēdējais minētais ierēdnis savas pensiju tiesības nodot nevar.

29 Turklāt šī dalībvalsts norāda, ka Likuma 97(I)/1997 27. pants ir piemērojams vienādi visiem darba ņēmējiem, kuru profesionālā karjera visu laiku ir veidojusies Kiprā, un darba ņēmējiem, kuri ir izvēlējušies strādāt citā dalībvalstī, neatkarīgi no viņu pilsonības.

30 Kipras Republika uzskata, ka šis pants nozīmē pabalsta zaudējumu nevis tādēļ, ka tiek izmantotas tiesības brīvi pārvietoties, bet gan tādēļ, ka darba ņēmējs ir izlēmis pamest amatu valsts civildienestā un izstāties no attiecīgās profesionālās sociālā nodrošinājuma shēmas.

31 Visbeidzot, Kipras Republika apgalvo, ka sociālā nodrošinājuma pabalstu piešķiršanas nosacījumu atšķirības var apdraudēt Kipras sistēmas līdzsvaru, kā rezultātā, pat ja ar minēto pantu tiek likts šķērslis darba ņēmēju pārvietošanās brīvībai, šāds šķērslis ir attaisnots, jo tā mērķis ir nodrošināt ierēdņu profesionālās shēmas stabilitāti, ievērojot samērīguma principu.

Tiesas vērtējums

32 Vispirms ir jānoraida Kipras Republikas arguments, ka LESD 48. pants nevar būt Komisijas prasības pamats.

33 Pretēji šīs dalībvalsts norādītajam apstāklis, ka šis pants ir juridiskais pamats pasākumiem ar mērķi izveidot darba ņēmēju brīvu pārvietošanos, tostarp ieviest sistēmu, kas darba ņēmējiem ļauj ņemt vērā visus dažādās dalībvalstīs pabeigtos apdrošināšanas laikposmus, nenozīmē, ka atsaukšanās uz minēto pantu šīs prasības ietvaros nav atbilstoša.

34 Tiesa jau ir atzinusi, ka LESD 48. pants, kura mērķis ir veicināt iespējami plašāku migrējošu darba ņēmēju pārvietošanās brīvību (skat. spriedumu *da Silva Martins*, C-388/09, EU:C:2011:439, 70. punkts un tajā minētā judikatūra), cita starpā nozīmē, ka migrējošie darba ņēmēji nedrīkst ne zaudēt tiesības uz sociālā nodrošinājuma pabalstiem, ne ciest no to apmēra samazinājuma tādēļ, ka tie ir izmantojuši savas Līgumā paredzētās tiesības uz brīvu pārvietošanos (skat. spriedumus *Nemec*, C-205/05, EU:C:2006:705, 38. punkts, un *Bouman*, C-114/13, EU:C:2015:81, 39. punkts).

35 Turklāt Tiesa ir arī atzinusi, ka summēšanas prasība var tikt tieši izpildīta, piemērojot LESD 45. un 48. pantu, neizmantojot Padomes pieņemtos koordinācijas noteikumus, kā noteikts pēdējā minētajā pantā (šajā ziņā skat. spriedumu *Vougioukas*, C-443/93, EU:C:1995:394, 36. punkts).

36 Turklāt ir jānorāda, ka Komisijas prasība nav vienīgi, galvenokārt vai lielākoties pamatota ar LESD 48. pantu, bet gan ar LESD 45. pantā, lasot to kopā ar LESD 48. pantu un LES 4. panta 3. punktu, paredzētās darba ņēmēju brīvas pārvietošanās pārkāpumu.

37 Līdz ar to ir jāpārbauda Komisijas prasībā norādītā Kipras tiesiskā regulējuma atbilstība šīm trim normām.

38 Lai arī dalībvalstu kompetencē joprojām ir organizēt savas sociālā nodrošinājuma sistēmas, tām tomēr ir jāievēro Savienības tiesības un, it īpaši, Līguma tiesību normas, kas attiecas uz darba ņēmēju brīvu pārvietošanos un tiesībām veikt uzņēmējdarbību (skat. spriedumu *Gouvernement de la Communauté française* un *Gouvernement wallon*, C-212/06, EU:C:2008:178, 43. punkts).

39 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru visu LESD nosacījumu par personu brīvu pārvietošanos mērķis ir atvieglot ES pilsoņu visa veida nodarbinātību visā ES un aizliegt pasākumus, kas varētu radīt šiem pilsoņiem neizdevīgāku situāciju, ja viņi vēlas veikt saimniecisko darbību citas dalībvalsts teritorijā. Šajā ziņā dalībvalstu pilsoņiem tostarp ir ar Līgumu tieši piešķirtas tiesības atstāt savu izcelsmes valsti, lai dotos uz citas dalībvalsts teritoriju, un tur uzturēties, lai veiktu saimniecisku darbību (cita starpā skat. spriedumus *Bosman*, C-415/93, EU:C:1995:463, 94. un 95. punkts; *Ritter-Coulais*, C-152/03, EU:C:2006:123, 33. punkts; *Gouvernement de la Communauté française* un *Gouvernement wallon*, C-212/06, EU:C:2008:178, 44. punkts; *Casteels*, C-379/09, EU:C:2011:131, 21. punkts, kā arī *Las*, C-202/11, EU:C:2013:239, 19. punkts).

40 Protams, lai gan Savienības primārajās tiesībās apdrošinātajai personai nevar tikt garantēts, ka pārvietošanās uz citu dalībvalsti ir neitrāla sociālā nodrošinājuma, īpaši veselības apdrošināšanas pabalstu un vecuma pensiju, jomā, šāda pārvietošanās, ņemot vērā starp dalībvalstu sistēmām un tiesību aktiem pastāvošās atšķirības, katrā konkrētā gadījumā attiecīgajai personai var būt vairāk vai mazāk izdevīga vai neizdevīga sociālās aizsardzības ziņā; no pastāvīgās judikatūras izriet, ka gadījumā, ja valsts tiesiskā regulējuma piemērošana ir mazāk izdevīga, šis tiesiskais regulējums atbilst Savienības tiesībām vienīgi tad, ja šis valsts tiesiskais regulējums nerada attiecīgajam darba ņēmējam neizdevīgāku situāciju, salīdzinot ar tiem darba ņēmējiem, kas visas savas darbības veic dalībvalstī, kurā tas tiek piemērots, un ja tā rezultātā sociālā nodrošinājuma iemaksas netiek maksātas, nesaņemot pretī labumu (skat. spriedumu *Mulders*, C-548/11, EU:C:2013:249, 45. punkts un tajā minētā judikatūra).

41 Tiesa ir vairākkārt atzinusi, ka LESD 45. un 48. panta mērķis netiks sasniegts, ja pārvietošanās brīvības tiesību izmantošanas dēļ migrējošiem darba ņēmējiem būs jāzaudē sociālā nodrošinājuma priekšrocības, kas tiem ir garantētas tikai kādas dalībvalsts tiesību aktos (cita starpā skat. spriedumus *Gouvernement de la Communauté française* un *Gouvernement wallon*, C-212/06, EU:C:2008:178, 46. punkts; *da Silva Martins*, C-388/09, EU:C:2011:439, 74. punkts, kā arī *Mulders*, C-548/11, EU:C:2013:249, 46. punkts).

42 Turklāt saskaņā ar Tiesas judikatūru LESD 45. un 48. panta mērķis cita starpā ir izvairīties, ja vien tam nav objektīva pamatojuma, no tā, ka pret darba ņēmēju, kurš, izmantodams savas tiesības brīvi pārvietoties, ir strādājis vairākās dalībvalstīs, izturētos mazāk labvēlīgi nekā pret darba ņēmēju, kurš visu karjeru ir īstenojis vienā vienīgā dalībvalstī (skat. spriedumu *da Silva Martins*, C-388/09, EU:C:2011:439, 76. punkts).

43 Šajā lietā no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka atbilstoši Likuma 97(I)/1997 27. panta 1. punktam, lasot to kopā ar šī likuma 24. un 25. pantu, 45 gadu vecumu nesasniedzis ierēdnis, kurš pamet amatu Kipras civildienestā, lai dotos strādāt citā dalībvalstī, Savienības iestādē vai citā starptautiskā organizācijā, nekavējoties saņem fiksētu summu un zaudē tiesības uz pensijas konsolidēšanu, aprēķināšanu un izmaksāšanu, kad tas sasniedz piecdesmit piecu gadu vecumu, taču ierēdnis, kurš turpina strādāt attiecīgajā amatā vai to pamet, lai strādātu citur valsts sektorā Kiprā, nekavējoties saņem minēto summu un minētās tiesības saglabā.

44 Šajā ziņā, lai arī Likumā 113(I)/2011 ir noteikts, ka "jaunajiem ierēdņiem", proti, tiem, kas iecelti amatā pēc 2011. gada 1. oktobra, ir piemērojama cita pensiju shēma, kurā vairs šādas nevienlīdzīgas attieksmes nav, tomēr, kā norādījusi Komisija un pret ko Kipras Republika nav iebildusi, iepriekšējā, proti, Likumā 97(I)/1997 paredzētā shēma, joprojām ir piemērojama ierēdņiem, kas amatā iecelti pirms šī datuma, tostarp tiem, kuri jau amatu pametuši.

45 No tā izriet, ka pamatlietā aplūkojamais Kipras tiesiskais regulējums var Kipras ierēdņiem traucēt vai padarīt mazāk pievilcīgu iespēju izmantot savas tiesības uz brīvu pārvietošanos. Šis regulējums tātad var atturēt tos pamest amatu savas izcelsmes dalībvalsts civildienestā, lai dotos veikt profesionālu darbību citas dalībvalsts teritorijā, Savienības iestādē vai citā starptautiskā organizācijā, un tādējādi tas ir darba ņēmēju brīvas pārvietošanās šķērslis, kas principā ir aizliegts ar LESD 45. pantu.

46 Attiecībā uz Kipras Republikas argumentu, ka pamatlietā aplūkojamais tiesiskais regulējums nav nelabvēlīgāks migrējošiem darba ņēmējiem, jo tas ir vienādi piemērojams visiem darba ņēmējiem, kuri vēlas pamest darbu Kipras civildienestā, lai strādātu savā izcelsmes dalībvalstī vai citā dalībvalstī, ir jāatgādina, ka, lai pasākums ierobežotu brīvu pārvietošanos, nav nepieciešams, lai tas būtu pamatots ar attiecīgo personu pilsonību, ne arī, lai tas dotu priekšrocības visiem valsts darba ņēmējiem vai nostādītu nelabvēlīgā situācijā tikai citu dalībvalstu pilsoņus, izslēdzot valsts darba ņēmējus. Ir pietiekami, ka izdevīgais pasākums ir labvēlīgs dažām personu kategorijām, kuras veic profesionālo darbību attiecīgajā dalībvalstī (skat. spriedumu *Gouvernement de la Communauté française* un *Gouvernement wallon*, C-212/06, EU:C:2008:178, 50. punkts un tajā minētā judikatūra).

47 Lai arī pamatlietā aplūkojamais tiesiskais regulējums ir piemērojams kā tiem Kipras ierēdņiem, kas izvēlas pamest amatu, lai strādātu privātajā sektorā savā izcelsmes dalībvalstī, tā arī tiem, kas pamet amatu un dodas strādāt citā dalībvalstī, Savienības iestādē vai citā starptautiskā organizācijā, tomēr šis tiesiskais regulējums var ierobežot pēdējās minētās ierēdņu kategorijas pārvietošanās brīvību, kavējot vai atturot tos pamest savu izcelsmes dalībvalsti un pieņemt piedāvājumu strādāt citā dalībvalstī, Savienības iestādē vai citā starptautiskā organizācijā. Šāds tiesiskais regulējums tieši ietekmē Kipras ierēdņu piekļuvi darba tirgum dalībvalstīs, kas nav Kipras Republika, un tādējādi var radīt šķēršli darba ņēmēju pārvietošanās brīvībai (šajā ziņā skat. spriedumu *Bosman*, C-415/93, EU:C:1995:463, 98.–100. un 103. punkts).

48 Turklāt grozījumi, kas Likumā 97(I)/1997 tika veikti ar Likumu 31(I)/2012 un stājās spēkā ar atpakaļejošu spēku kopš 2004. gada 1. maija, kuros cita starpā paredzēts, ka ierēdņiem, kuri ieņem amatu, kas dod tiesības uz Kipras civildienesta pensiju, un kuri šo amatu pamet, lai ieņemtu ierēdņa amatu kādā Savienības iestādē, ir tiesības prasīt, lai Kipras valdība Savienībai pārskaitītu summu, kas atbilst to pabalstu kapitalizētajai summai, uz kuriem tiem ir tiesības atbilstoši ierēdņu pensiju shēmai, tomēr nelikvidē jebkādus šķēršļus attiecīgo ierēdņu pārvietošanās brīvībai, jo tie neattiecas uz tiem

ierēdņiem pēdējo minēto starpā, kuri izvēlas savas pensiju tiesības nenodot. Ja šie ierēdņi pamet amatu Kipras civildienestā vai ir to jau izdarījuši pirms 45 gadu vecuma sasniegšanas, tie zaudē savas pensiju tiesības.

49 Šajā ziņā Kipras Republikas norādītais apstāklis, ka minētie ierēdņi papildus fiksētajai summai atbilstoši Likumam 97(I)/1997 var saņemt pensiju atbilstoši Likumam 59(I)/2010 par sociālo nodrošinājumu, ja tie atbilst šī likuma nosacījumiem, neatspēko šī sprieduma iepriekšējā punktā konstatēto šķēršļa pastāvēšanu.

50 Savā replikā Komisija, Kipras Republikai šajā aspektā neiebilstot, tik tiešām ir norādījusi, ka atšķirībā no ierēdņa, kas amatu pamet pēc 45 gadu vecuma sasniegšanas un kam ir tiesības uz pensiju, pamatojoties kā uz Likumu 97(I)/1997, tā uz Likumu 59(I)/2010, ierēdnim, kurš ieņem amatu, kas dod tiesības uz Kipras civildienesta pensiju un kurš nolemj šo amatu pamest pirms minētā vecuma sasniegšanas, lai stātos darbā Savienības iestādē, nenododot pensiju tiesības, nav tiesību uz pensiju atbilstoši Likumam 97(I)/1997.

51 Tādējādi Kipras tiesiskais regulējums var atturēt pēdējo minēto ierēdņu kategoriju doties projām no Kipras, lai veiktu profesionālo darbību kādā Savienības iestādē, jo, pieņemot darba piedāvājumu šādā iestādē, tie zaudē iespēju saņemt vecuma pabalstu atbilstoši valsts sociālā nodrošinājuma shēmai, uz ko tiem būtu tiesības, ja tie šo piedāvājumu nebūtu pieņēmuši (šajā ziņā skat. spriedumus *My*, C-293/03, EU:C:2004:821, 47. punkts; *Rockler*, C-137/04, EU:C:2006:106, 19. punkts, un *Öberg*, C-185/04, EU:C:2006:107, 16. punkts).

52 Papildus tam, ka šādas sekas rada ar LESD 45. pantu aizliegtu šķērsli, tās nav pieļaujamas, ievērojot lojālas sadarbības un palīdzības pienākumu, kas dalībvalstīm ir pret Savienību un kas izteikts pienākumā atbilstoši LES 4. panta 3. punktam veicināt Savienības mērķu sasniegšanu (šajā ziņā skat. spriedumu *My*, C-293/03, EU:C:2004:821, 48. punkts).

53 Attiecībā uz Kipras Republikas argumentu, ka no Likuma 97(I)/1997 27. panta normām izrietošais šķērslis darba ņēmēju pārvietošanās brīvībai ir attaisnots ar faktu, ka sociālā nodrošinājuma pabalstu piešķiršanas nosacījumu atšķirības var apdraudēt sistēmas līdzsvaru un ka šo noteikumu mērķis ir šī līdzsvara panākšana, ievērojot samērīguma principu, ir jāatgādina, ka, lai arī vienīgi saimnieciskas dabas apsvērumi nevar būt primāri vispārējo interešu apsvērumi, kas varētu pamatot Līgumā garantētās pamatbrīvības ierobežojumu (skat. spriedumus *Verkooijen*, C-35/98, EU:C:2000:294, 48. punkts; *Kranemann*, C-109/04, EU:C:2005:187, 34. punkts, un *Thiele Meneses*, C-220/12, EU:C:2013:683, 43. punkts), valsts tiesiskais regulējums var veidot attaisnotu pamatbrīvības ierobežojumu, ja to noteikuši ekonomiska rakstura apsvērumi, kuriem ir vispārējo interešu mērķis (skat. spriedumu *Essent* u.c., no C-105/12 līdz C-107/12, EU:C:2013:677, 52. punkts). Tādējādi nevar tikt izslēgts, ka sociālā nodrošinājuma sistēmas līdzsvara smaga apdraudējuma risks var būt primārs vispārējo interešu apsvērums, kas var attaisnot Līguma normu par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos skaršanu (šajā ziņā skat. spriedumu *Kohll*, C-158/96, EU:C:1998:171, 41. punkts).

54 Tādēļ saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru valsts iestādēm, veicot tādu pasākumu, kas ietver atkāpi no kāda Savienības tiesībās paredzēta principa, katrā konkrētajā gadījumā ir jāpierāda, ka šis pasākums ir piemērots izvirzītā mērķa sasniegšanai un nepārsniedz to, kas ir nepieciešams tā sasniegšanai. Attaisnojošajiem iemesliem, uz ko dalībvalsts var atsaukties, jābūt pievienotiem pierādījumiem vai šīs valsts noteiktā ierobežojošā pasākuma piemērotības un samērīguma analīzei, kā arī precīzai informācijai, kas var pamatot tās argumentāciju. Ar šādu objektīvu, detalizētu un uz skaitļiem balstītu analīzi, izmantojot nozīmīgus, saskanīgus un ticamus datus, ir jāpierāda, ka patiešām pastāv sociālā nodrošinājuma sistēmas apdraudējuma risks (it īpaši skat. spriedumus Komisija/Beļģija, C-254/05, EU:C:2007:319, 36. punkts, kā arī *Bressol* u.c., C-73/08, EU:C:2010:181, 71. punkts).

55 Ir jākonstatē, ka šajā lietā trūkst šādu pierādījumu. Kipras valdība vienīgi izsaka mājienu par sociālā nodrošinājuma sistēmas līdzsvara apdraudējuma risku un atkārto, ka aplūkojamais tiesiskais regulējums atbilst iepriekšējā punktā minētajam samērīguma principam.

56 Līdz ar to šajā lietā aplūkojamais šķērslis darba ņēmēju pārvietošanās brīvībai nav attaisnojams.

57 Tas nozīmē, ka Komisijas prasība ir jāatzīst pat pamatotu.

58 Šādos apstākļos ir jāatzīst, ka, ar atpakaļejošu spēku, sākot no 2004. gada 1. maija, neatceļot nosacījumu par vecumu, kas ietverts Likuma 97(I)/1997 27. pantā, ar ko darba ņēmēji tiek atturēti doties projām no to izcelsmes dalībvalsts, lai strādātu citā dalībvalstī vai Eiropas Savienības iestādē, vai citā starptautiskā organizācijā, un kura rezultātā rodas nevienlīdzīga attieksme pret migrējošiem darba ņēmējiem, tostarp tiem, kuri strādā Savienības iestādēs vai citā starptautiskā organizācijā, no vienas puses, un ierēdņiem, kas strādājuši Kiprā, no otras puses, Kipras Republika nav izpildījusi tai LESD 45. un 48. pantā, kā arī LES 4. panta 3. punktā paredzētos pienākumus.

Par tiesāšanās izdevumiem

59 Atbilstoši Tiesas Reglamenta 138. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriest Kipras Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā tai šis spriedums nav labvēlīgs, jāpiespriež Kipras Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

1) ar atpakaļejošu spēku, sākot no 2004. gada 1. maija, neatceļot nosacījumu par vecumu, kas ietverts Likuma 97(I)/1997 par vecuma pensijām 27. pantā, ar ko darba ņēmēji tiek atturēti doties projām no to izcelsmes dalībvalsts, lai strādātu citā dalībvalstī vai Eiropas Savienības iestādē, vai citā starptautiskā organizācijā, un kura rezultātā rodas nevienlīdzīga attieksme pret migrējošiem darba ņēmējiem, tostarp tiem, kuri strādā Eiropas Savienības iestādēs vai citā starptautiskā organizācijā, no vienas puses, un ierēdņiem, kas strādājuši Kiprā, no otras puses, Kipras Republika nav izpildījusi tai LESD 45. un 48. pantā, kā arī LES 4. panta 3. punktā paredzētos pienākumus;

2) Kipras Republika atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

[Paraksti]